

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

відображення(матеріальні копії слідоутворюючих об'єктів локальні та периферичні) і сліди-речовини (частини, об'єми цілого: сипучої, рідкої, газоподібної речовини тощо) [4 с.89].

Можемо дійти до висновків, що трасологія є окремою галуззю знань, однак належить до розділу криміналістики «Криміналістична техніка», що вивчає сліди у вузькому їх значенні, закономірності виникнення слідів-відображень і розробляє засоби, прийоми, методи виявлення, фіксації вилучення та дослідження слідів. Метою трасології є ретельне дослідження, вивчення, використання слідів задля швидкого розкриття, розслідування та попередження злочинів.

Список використаних джерел:

1. Боднар А. В. Трасологічна експертиза під час розслідування знищення або пошкодження майна / А. В. Боднар // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. - 2018. - № 2. - С. 281-292. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvknuvs_2018_2_27

2. Криміналістика: підручник. / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко, О.О. Алексеев та ін. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 544 с

3. Маланчук П. М. Основні положення трасології в криміналістиці / П. М. Маланчук, О. М. Льон // Правові горизонти. - 2017. - Вип. 6. - С. 60-63. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ln_2017_6_13

4. Салтевський М. В., Криміналістика(у сучасному викладі): Підручник, – 2005. – 588 с.

Капінус Марія Андріївна,
студентка Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ

Науковий керівник:
Коваленко Ілля Олександрович,
адвокат, викладач кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ТАКТИКИ ОБШУКУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТ. 146 КК УКРАЇНИ

Однією з основних, специфічних та найскладніших видів діяльності правоохоронних органів є повне й швидке розкриття та розслідування

злочинів і викриття винних у злочинній діяльності. Узагальнення слідчої практики свідчить про існування суттєвих складнощів при проведенні окремих слідчих дій та тактики обшуку під час розслідування кримінальних правопорушень. Для розслідування злочинів таких як незаконне позбавлення волі або викрадення людини, суттєве значення має обшук. Вчасне проведення цієї слідчої дії з урахуванням особливостей розслідування злочинів вказаної категорії, може сприяти одержанню важливих доказів, які свідчать про причетність у вказаному діянні, тому - це все обумовлює актуальність теми.

Існує значна кількість науковців, вчених-криміналістів та процесуалістів у криміналістичній літературі які розглядали та досліджували питання загальної тактики проведення обшуку під час розслідування кримінальних правопорушень. Вагомий внесок у розробку наукових основ проведення обшуків зробили відомі вчені-криміналісти та процесуалісти, а саме: В.П. Бахін, Р.С. Белкін, П.Д. Біленчук, В.Г. Гончаренко, С.Ф. Денисюк, О.О. Закатов, О.С. Кіріченко, Лук'янчиков, І.Ф. Пантелєєв, О.Р. Ратінов, М.В. Салтевський, В.М. Тертишник, К.О. Чаплинський, В.Ю. Шепітько та інші [1, с. 25-44].

У загальному розумінні криміналістична тактика — це розділ криміналістики, який являє собою систему положень і практичних рекомендацій з організації та планування розслідування, визначення оптимальної лінії поведінки осіб, які здійснюють розслідування, з урахуванням їх стосунків і взаємодії з іншими учасниками розслідування на основі норм і принципів кримінального процесу. Таким чином, криміналістична тактика вивчає тактику діяльності всіх учасників розслідування — слідчого, прокурора, працівників органів дізнання, судді, спеціаліста, експерта, громадських помічників, обвинуваченого, підозрюваного, потерпілого, свідка, тощо [2, с. 324].

Цікавою є думка вченого В.Г. Гончаренко, який вважає, що обшук – одна з найважливіших першочергових слідчих (розшукових) дій, яка регламентується кримінально-процесуальним законом (ст. 234 КПК України) та проводиться з метою виявлення й фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте в результаті його вчинення, а також установлення місцезнаходження осіб. Його результати значною мірою визначають повноту та ефективність процесу доказування незаконне позбавлення волі або викрадення людини [3, с. 3-6].

Щодо цього питання у вченого С.Ф. Денисюка цікавою є точкою зору про те, що однією з невід'ємних тактичних вимог успіху проведення обшуку виступає його раптовість. Це визначення повною мірою відноситься і до тактичних вимог проведення групового обшуку при досудовому розслідуванні злочинів таких як незаконне позбавлення волі або викрадення [4, с. 224-227].

Заслуговує уваги думка О.С. Кіріченко, який вважає, що в структурі

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

тактичних операцій провідна роль повинна належати негласним слідчим (розшуковим) діям, спрямованим на: перевірку повідомлення, яке надійшло; встановлення зв'язків між злочинцями, їх намірів, дій з приховання злочину; встановлення характеру стосунків між злочинцями і близькими незаконно позбавленого волі або викраденого; встановлення місця утримування потерпілого, його стану і намірів злочинців стосовно нього, а також планів з одержання викупу або задоволення інших вимог та забезпечення власної безпеки [5, с. 89-98].

Незалежно від невідкладності одночасних обшуків, підготовка до їх проведення є обов'язковою умовою [6].

Обшук переважно проводиться в ситуації тактичного ризику, коли допускається вірогідність настання негативних наслідків. Прийняття рішення про проведення обшуку пов'язано з достатніми підставами, які має слідчий, з даними, що дозволяють висунути підстави, що в якомусь приміщенні або в якоїсь особи знаходяться документи, предмети й цінності, здобуті злочинним шляхом. Фактичні дані, які дозволяють висунути припущення, мають вірогідний характер [7, с. 239-244].

До проведення обшуку необхідно зібрати орієнтуючу інформацію, яка містить:

1) інформацію щодо приміщення, його розташування, особливості підходів, входів, виходів, якщо завдання обшуку – обшук приміщення;

2) інформацію про особу, яку обшуковують, що дозволяє слідчому одержати уявлення про особу в плані, який цікавить слідчого, тобто в плані оцінок професійних та інтелектуальних рис особи, які можуть бути використані для приховування об'єктів, які необхідно відшукати. [8, с. 35-40].

Проаналізувавши, можна дійти до висновку про те, що питання кримінально-правої кваліфікації діянь, що посягають на свободу особи, є дуже актуальними, а тому потребують невідкладного законодавчого вдосконалення та належного судового роз'яснення правозастосовної практики, слід зазначити, що якісне та своєчасне проведення обшуку сприяє ефективному досудовому розслідуванню кримінального правопорушення.

Список використаних джерел:

1. Олішевський В. В. Розслідування та попередження викрадення людини, вчиненого з корисливих мотивів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / В.В. Олішевський. – Харків, 2015. – 25-44 с.

2. Методика розслідування окремих видів злочинів, підслідних органам внутрішніх справ: навчальний посібник / [О.В. Батюк, Р.І. Благута, О.М. Гумін та ін.]; за заг. ред. Є.В. Пряхіна. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 324 с.

3. Гончаренко В.Г. Теорія криміналістики і адвокатська практика / В.Г. Гончаренко. - Адвокат. – 2014. – № 2 (35). – С. 3–6.
4. Денисюк С.Ф. Проблеми тактики обшуку в сучасних умовах боротьби з організованою злочинністю / С.Ф. Денисюк - Вісн. Акад. правових наук України. - 2016. - № 1. - С. 224-227.
5. Кіріченко О.С. Особливості взаємодії слідчого з оперативним працівником з урахуванням вимог КПК України 2012 року. – С. 89-98 // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.corr-lguvd.lg.ua/d130710.html>
6. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-УІ // Відомості Верховної Ради України. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
7. Бабічев Д. О. Поняття негласного слухового контролю розмов у житлі чи іншому володінні особи в системі оперативно-розшукових заходів, що тимчасово обмежують конституційні права громадян / Д. О. Бабічев // Вісн. Луган. держ. ун- ту внутр. справ.– Спец. вип. № 5. – 2011. – С. 239-244.
8. Коновалова В.Є. Обшук: тактика і психологія / В.Є. Коновалова, В.Ю. Шепітько. - Харків: Гриф, 1997. – 35-40 с.

Каратай Дмитро Костянтинович,
курсант факультету економіко-
правової безпеки

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Бідняк Ганна Сергіївна,

кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри
криміналістики, судової медицини та
психіатрії Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ

ІД ПАСПОРТ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ ЯК ОБ'ЄКТ ЕКСПЕРТИЗИ ДОКУМЕНТІВ

Останнім часом помітно зріс інтерес до інструментів електронної ідентифікації. Для створення успішних умов унеможливлення використання особистих даних та документів які засвідчать особу для вчинення злочинів, створені та впровадженні сучасні технології електронного обліку та ідентифікації громадян. З цією метою в обіг